Mikael Wiehe: Tal vid minnesceremonin på Utöya 2012

Talare	Datum	Plats
Mikael Wiehe Artist	22 juli 2012	Utöya

I snart fyra år har vi läst om den ekonomiska krisen i Europa. Hur den har fördjupats, hur den har breddats, hur den har förverkats, hur den har drabbat allt fler människor. Somliga anser att orsaken till krisen är giriga bankirer och snikna banker. Andra menar att orsaken är att de stora internationella företagen har flyttat sin verksamhet till Asien, främst Kina, där man kan utnyttja den underbetalda och hårt disciplinerade arbetskraften, och slipper då miljölagstiftning och annat skit som står i vägen för lönsamhet. Några menar att det är EU:s fel. Den bristande demokratin inom den Europeiska unionen, eller EU:s knäfall inför de nyliberala ekonomiska principerna. Jag tror dom har rätt, allesammans. Och jag tror det finns samband mellan de här tre påstådda anledningarna till krisen. Samband som kanske är något för komplicerade för dem som hellre vill ha enkla svar på svåra frågor. Och det enklaste svaret i ekonomiska kristider har alltid varit att utse en syndabock. Det är judarnas fel, som man nu öppet säger i Ungern. Eller zigenarnas som man påstår i Tjeckien. Sverigedemokraterna och deras allierade i Europa anser att det är muslimerna som bär skulden till krisen och andra anklagar feministerna, kulturvänstern eller de homosexuell. I Finland föreslog en sannfinländsk ledamot att man skulle utrusta förbrytare, invandrare och finlandssvenskar med ett speciellt märke fastsytt på ytterkläderna. Om det var ett skämt, så är det inte roligt. Om det var på allvar, så är det inte klokt. Sanningen är ju den att de sista 25 åren har den här typen av högerpopulistiska, främlingsfientliga, fascistiska och till och med nazistiska partier och organisationer vuxit sig större, starkare och farligare. Och allt fler har lyssnat till deras budskap. Som man säger i USA, ”what may happen, will happen”. Det som kan hända, kommer att hända. En dag är det någon som tar budskapet på allvar. En dag är det någon som känner att han eller hon måste axla ansvaret. En dag är det någon som går från ord till handling. Och det var det som hände här för ett år sedan.

[Paus i talet för sång]

Stéphane Hessel, fransk motståndsman, sedermera en av fångarna i Dachau tror jag, ett av de tyska koncentrationslägren. Efter kriget, framstående fransk diplomat, en av medförfattarna till FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Skrivet år 2010, vid 93 års ålder (somliga ger sig aldrig), en liten pamflett som man kallar det för, ”Indignez-vous”. Jag tror att den på norska heter ”Bli sint”. Jag vet att den på danska heter ”Blive forbandet”. I den här skriften uppmanar han Europas ungdom att åter ta upp kampen för demokrati. Inspirerad av de nordfranska upproren och Stéphane Hessels pamflett bildades i Spanien för drygt ett år sedan en rörelse som kallade sig för just ”Los indignados”, de indignerade, som ockuperade de stora torgen i de spanska städerna i protest mot de sociala nedskärningarna och bankernas vinster. Ett uppror som sedan inspirerade människor från Tel Aviv i öster till Lissabon i väster, från Aten i söder till Paris och London i norr. Den upproriska gnistan tog förra hösten språnget över Atlanten, landade på Wall Street i New York, in the belly of the beast och uppstod som ”Occupy-rörelsen”. Låt oss hoppas att glöden åter flammar upp både i USA, det behöver dem och i Europa, det behöver vi. Nästa sång är en sång till de som höjer sina röster. Till de som sätter sig till motvärn. Till de som vet att det är nödvändigt. Här är en sång till modet.

Källa
Transkriberat från videoinspelning: Mikael Wiehes tal och sång vid minnesceremonin på Utöya - TV4, publicerad på Youtube, uppladdad av "SigurdsVideos", 2012-07-23 (transkriberat: 2024-07-25)

Taggar
Minnestal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/mikael-wiehe-tal-vid-minnesceremonin-pa-utoya-2012